

"Cal esperar que en els propers anys el concepte d'ecodisseny desaparegui"

ALBERT
PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-

PUNSOLA-44)

Periodista

Sostenible.cat

Jordi Oliver
codirigeix Inèdit

02/05/2011

(<http://www.ineditinnova.com/>) des de la seva creació el 2009. Es tracta d'una empresa nascuda del Parc de Recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) que té com a objectiu oferir serveis d'ecoinnovació a altres empreses. Oliver és doctor en Ciències Ambientals per la UAB, i expert en sostenibilitat urbana, àrea en què ha publicat una trentena d'articles en congressos internacionals i una desena en revistes com *Journal of Industrial Ecology*, *International Journal of Life Cycle Assessment*, *Energy Policy*, *Applied Energy*, entre d'altres. En aquesta entrevista explica com la tradicional separació entre empresa i universitat en el nostre país comença a formar part del passat; i com els recels mutus entre aquests dos àmbits estan donant pas a una entesa productiva.

Inèdit té com a lema innovació per a la sostenibilitat, però a què es dedica exactament?

Treballem en ecodisseny de productes i processos, i eines de quantificació de l'impacte ambiental al llarg del cicle de vida. Són metodologies ja conegudes en el món acadèmic que s'estan traslladant cada vegada més cap al sector productiu. Les polítiques ambientals fins als anys 90, i encara actualment, han estat molt orientades a l'enfocament de final del tub (*end of the pipe*). És un enfocament que consisteix en evitar que la contaminació arribi al medi, però no suposa una millora del producte en sí. Nosaltres el que fem -i per això parlem d'innovació i sostenibilitat- és tenir en compte, no només la fase de producció, sinó tota la resta, com l'obtenció dels materials, el transport, l'etapa d'ús i el final de vida.

Què ofereu als clients? I com els traduïu aquest lema, una mica general, en aplicacions que puguin veure com a útils?

El que oferim són les nostres capacitats per donar instruccions molt específiques als professionals responsables de cadascuna de les fases d'un producte: dissenyadors, enginyers, arquitectes. Per exemple, si es tracta d'una cadira, quantifiquem l'impacte ambiental d'aquest objecte, des del disseny, la tria dels materials i de tot el seu cicle. D'aquesta manera podem detectar que, encara que la cadira s'hagi fet amb materials reciclats, no és apilable. En aquest cas això representa un problema per l'eficiència en el transport perquè faran falta més contenidors per portar-la a un altre indret del món. La nostra feina és advertir-ho per tal que el disseny es pugui modificar i així arrodonir ambientalment el producte. També pot passar que, tot i que els materials siguin correctes, la manera d'acoblar-los dificulti la posterior recuperació; doncs en aquest altre cas també ho hauríem de detectar i oferir una solució.

Un altre servei consisteix en ajudar a empreses que tenen com a client una multinacional que els exigeix unes determinades certificacions ambientals. En aquest sentit els podem facilitar l'obtenció de distintius i ecoetiquetes. En definitiva, es tracta de que els productes de les petites i mitjanes empreses catalanes siguin més competitius a nivell internacional.

¿Quin tipus de clients teniu?

Un 70% pertanyen a l'àmbit privat i un 30% al públic.

Podem parlar de la feina amb algun sector específic?

Un sector amb el què hem tingut força relació és el tèxtil. Històricament ha estat molt castigat i ha passat per crisis successives aquí al nostre país. Les empreses que han quedat són les que han estat més innovadores i ara veuen la qüestió ambiental com un factor més de competitivitat. Hem treballat, per exemple, amb una empresa catalana que fabrica teixits quirúrgics reutilitzables. Els que hi ha al mercat actualment són d'un sol ús i estan produïts per grans multinacionals. Nosaltres vam estudiar l'impacte de fer servir teixits reutilitzables i ens vam adonar que, per cada metre quadrat d'aquest teixit que es fa servir en una operació, es generen tres vegades menys emissions que amb el d'un sol ús.

¿Es dona el cas, i més en el context actual, que algunes empreses puguin veure els vostres serveis com una cosa supèrflua?

Moltes vegades a l'hora de quantificar l'impacte ambiental d'un producte detectem inefficiències i, per tant, la millora en aquest aspecte comporta un estalvi econòmic. Però és veritat que en algunes ocasions existeix la percepció que l'aspecte ambiental és un sobrecost, perquè es veu com un afegit, com una cosa que es fa un cop el producte està acabat. En canvi, si hi treballem des de l'inici, aquesta percepció ja no es pot tenir. En el fons es tracta d'aplicar el vell principi de que prevenir és millor que curar.

Així, la crisi no és un fre per a la vostra oferta?

Les empreses que ho estan passant malament tenen com a prioritat pagar les nòmines i cobrir els costos i aquestes tanquen l'aixeta. Però hi ha d'altres que no estan tan apurades i que estan molt interessades en innovar. És precisament en els moments difícils quan s'ha de plantejar el futur. Per altra banda, hem fet un estudi que conclou que les empreses catalanes i espanyoles veuen que les possibilitats d'innovar es troben precisament en l'àmbit de la sostenibilitat

Com va néixer l'empresa?

El procés de gestació ha estat llarg. Parteix d'un conjunt de persones que ja treballàvem junts a la universitat. El 2005 vam començar a parlar de la possibilitat de fer l'empresa i el 2009 el projecte es va materialitzar. Som un *spin off* de base tecnològica que surt de la universitat i tenim un conveni de col·laboració amb el parc de recerca de l'UAB que ens dona suport pel que fa a la projecció, però no a nivell financer.

¿Condiciona positivament als professionals el fet d'haver coincidit prèviament a la universitat?

Sí perquè ens coneixem de fa temps fent recerca i el fet de convergir tots en un projecte com aquest és una mena de culminació de la feina conjunta. Per tant, des d'aquest punt de vista, l'equip és molt compacte. Això sí, hem hagut de fer un canvi de mentalitat per passar d'una visió acadèmica a una visió de ciència aplicada en el món empresarial.

Quin tipus de professionals treballen a Inèdit?

Tenim doctors en ciències ambientals i enginyers de producte per treballar l'ecodisseny tant propi com de tercers. El nostre treball es caracteritza per la dinàmica pròpia d'un equip multidisciplinar, en què tothom aprèn de tothom, i s'aprèn també a incorporar les observacions dels altres professionals.

¿Quin seria el vostre objectiu empresarial?

La nostra vocació és fer un equip que pugui crear una transferència entre el coneixement que genera la universitat i l'activitat econòmica. No ens interessa fer una recerca excel·lent però que després estigui deslligada de les necessitats reals de les empreses i administracions del país. D'altra banda, el

coneixement que nosaltres adquirim treballant en aquestes necessitats és molt important perquè també el podem retornar a la universitat, en el sentit de dir: "¿Per què no desenvolupeu metodologies que siguin útils per a les necessitats de les empreses?"

Per tant, el tòpic del divorci entre universitat i empresa encara és cert?

Es podria dir que progressem adequadament. Hi ha empreses per a les quals el fet que vinguis de la universitat ho veuen com a positiu i altres no tant. Des de la part de la universitat, en els darrers anys detecto una voluntat de tocar cada cop més de peus a terra. Encara hi ha, però una mica de desconfiança mútua entre els dos àmbits.

Per què aquesta desconfiança? No hauria de ser evident per a les empreses que adquirir coneixement els servirà per competir millor?

Hauria de ser-ho, però moltes volen resultats immediats. Els *timings* del món de la recerca i del de l'empresa són sovint diferents. La universitat desenvolupa, per exemple, un projecte de recerca per al Ministeri o la Unió Europea en un termini de tres anys. En canvi per a l'empresa un termini com aquest és massa llarg. La universitat ha d'aprendre a acostar-se a uns ritmes adequats a les necessitats de les empreses. Igualment, les empreses han d'entendre que el coneixement no es pot generar de forma immediata. En tot cas, en el context de generació d'empreses en l'àmbit universitari, el procés de convergència i entesa entre els dos móns s'accelera.

Ara que estem perdent la indústria autòctona de la moto, es parla al mateix temps de fer motocicletes elèctriques. Però és tan senzill fer aquesta reconversió de la nit al dia? Ho dic per la qüestió del timing que citava.

És una transició complicada. És evident que cal anar cap a un sistema que ofereixi productes amb menys emissions i aquest seria un cas clar. Però per mi el problema ve del fet que els impactes ambientals van molt més ràpid que la capacitat humana per respondre-hi, fent els canvis necessaris en l'economia. La reacció està sent molt més lenta del que hauria de ser en relació al ritme del canvi global. En resum: anem en la direcció correcta però massa a poc a poc.

¿Quina relació hi ha entre el lligam amb la Universitat i la vostra capacitat innovadora?

No hem deixat de dirigir tesis, però evidentment ens guanyem la vida fent els projectes de Inèdit. De tota manera, no podem renunciar a aquest vessant de recerca perquè hem d'estar al dia. Avui, per exemple, calcular la petjada de carboni encara és innovació, però d'aquí dos o tres anys pot ser que el més nou sigui el càlcul de la petjada hídrica associada a un producte. La idea és estar molt segurs d'allò que oferim a les empreses i això implica haver consolidat el coneixement prèviament.

¿Quina és la vostra participació en l'avaluació energètica dels equipaments municipals de la província de Barcelona?

En el [Pacte d'alcaldes/esses](http://www.diba.cat/mediambient/pactealc.asp) (<http://www.diba.cat/mediambient/pactealc.asp>) els ajuntaments es comprometen a fer una reducció del 20% de les emissions al 2020 i la Diputació de Barcelona té un paper líder en aquest procés a nivell europeu. La Diputació tenia centenars de PAES amb molts equipaments municipals analitzats individualment. Nosaltres vam fer un projecte que va consistir en agafar aquests PAES i fer-ne un buidat de totes les dades de consum d'equipaments, per poder veure de forma transversal què passava, per exemple, a les biblioteques de la província de Barcelona. D'aquesta manera vam poder observar dades com quanta energia estan consumint per usuari, o veure quines eren les biblioteques que es comportaven de manera anòmla en relació a la resta, pel que fa al consum. O, al revés, detectar les que ho feien molt bé per poder-les estudiar com a referent.

Altres àmbits importants són l'edificació i l'urbanisme. Què hi podeu aportar?

La meva tesi doctoral anava precisament de com podem utilitzar les eines de prevenció ambiental com l'anàlisi de cicle de vida o l'ecodisseny a una escala més gran i més complexa. Les ciutats són un *target* prioritari de la innovació per a la sostenibilitat perquè són responsables de més del 80% de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. És important treballar en l'edificació, però el que és realment interessant és fer-ho a escala de barri. En definitiva, cal trobar la fórmula per fer barris que siguin més autosuficients, amb més mixticitat d'usos. En aquest sentit, hem participat en projectes com l'ecobarri

de Vallbona, a Barcelona, juntament amb Barcelona Regional. En aquest cas les propostes concretes es basen en establir objectius ambientals per un barri que siguin possibles. En l'àmbit de l'aigua estem consumint metres cúbics d'aigua potable de la xarxa quan els metres cúbics que ens cauen del cel, i que rebem gratis, els evacuem pel clavegueram. Quan fas balanços de fluxos a la ciutat te n'adones d'aquestes grans ineficiències i de les possibles solucions.

En quin moment la innovació deixa de ser-ho?

L'ecodisseny avui és encara un tema d'innovació, però cal esperar que en els propers anys el concepte desaparegui perquè qualsevol disseny ja incorpori per definició aquest criteri.

Etiquetes: [Catalunya](/etiquetes/catalunya) (/etiquetes/catalunya)

[Ecodisseny](/etiquetes/ecodisseny) (/etiquetes/ecodisseny)

[Economia](/etiquetes/economia) (/etiquetes/economia)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/entrevista/cal-esperar-que-en-els-propers-anys-el-concepte-decodisseny-desaparegui-2>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/entrevista/cal-esperar-que-en-els-propers-anys-el-concepte-decodisseny-desaparegui-2>)

Relacionats

Acte

Hula Hoop - L'experiència en Disseny Circular (/acte/hula-hoop-lexperiencia-en-disseny-circular)

29/11/2019

BCD Barcelona Centre de Disseny

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](/newsletter/sostenible) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

[Arxiu](/arxiu) (/arxiu)

[Continguts per categoria \(/tagclouds/chunk/3\)](/tagclouds/chunk/3)

[Continguts per etiqueta \(/tagclouds/chunk/1\)](/tagclouds/chunk/1)

[Continguts per municipi \(/tagclouds/chunk/2\)](/tagclouds/chunk/2)

[Avís legal \(http://www.diba.cat/avislegal\)](http://www.diba.cat/avislegal)

[Contacte \(/formulari/contacte\)](/formulari/contacte)

[RSS \(https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=\)](https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=)

[https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888\)](https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888)

[http://www.twitter.com/xarxasost\)](http://www.twitter.com/xarxasost)

[http://youtube.com/xarxasost\)](http://youtube.com/xarxasost)

[\(rss.xml\)](#)